3 ـ رەتكى ورتالىقتىك شىنجياڭ قىزمەتچى جۇنىدەگى ئاگگىمە ئاجلىسىنىڭ رۇخسەت ئېرىدىنىيەك، دايەكتىلاندىرىدىيەك
جاڭا داۋىردەگى جۇڭگوشا سوتسىيالىستىك شىنجياڭ قۇرۇلۇشنايىق

ورتالىقتىك ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈى جالعاسۇدا

ورتالىق ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى 23 ـ توپتاعى ارىز ـ ارمان بىستەرىن اۋتونوميالى رايونلىق بىتىرۈلمە وتكىزدى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئىتلىشىسى **ۋاڭ يايۇن** 4 ـ ايدىك 17 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. 4 ـ ايدىك 17 ـ كۈنى ساعات 10دا ورتالىق ەكولوگىيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى 23 ـ توپتاعى 75 ارىز ـ ارمان ئىسىن (تەلەفوندا ايتىلعانى 57 ئىس، حاتپەن ايتىلعانى 18 ئىس) شىنجياڭنىڭ بىتىرۈلمە وتكىزدى. مۇنىڭ ىشىندە اۋتونوميالى رايونعا 66 ئىس، شىنجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيئىتۇانىنا 9 ئىس وتكىزىلدى.

23 ـ توپتا اۋتونوميالى رايونلىق بىتىرۈلمە وتكىزىلگەن ارىز ـ ارمان دەستەرى 11 ايماق، وبلىس، قالاماەن قاتىستى بولعان، اشالاپ ايتساق، ئۇرىمجى قالاسنا 29 ئىس، سانجى حۇيزۇ اۋتونوميالى وبلىسنا 11 ئىس، دلە قازاق اۋتونوميالى وبلىسنىڭ جانە تارباعاتاي ايماعنىڭ اربىرەۋنە 5 ئىس، التاي ايماعنىڭ، بۇراتالا موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىسنىڭ، بايىنعولين موڭعۇل اۋتونوميالى وبلىسنىڭ جانە قاشقار ايماعنىڭ اربىرەۋنە 3 ئىس، اقسۋ ايماعنا 2 ئىس، قۇمىل قالاسنا جانە تۇرپان قالاسنا ئبىر دستەن سايعان. لاستانۇ تۇرلەرىنە ئبولىپ قاراعاندا، اۆتونوميالى رايون قابىلداعان 66 ارىز ـ ارمان ئىسىنىڭ ىشىندە اتموسفەراعا، توپىراققا، سۋعا، ەكولوگياعا قاتىستىلارى ئبىرشاما كوپ بولىپ، بۇلار قورشاعان ورتا ماسەلەلەرى جالپى سانىنىڭ جەكە ـ جەكە 31.8%دن، 21.2%دن، 16.7%دن، 16.7%دن يەلەگەن.

قازىرگە دەيىن ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى 23 توپتا جالپى 1395 ارىز ـ ارمان ئىسىن شىنجياڭنىڭ بىتىرۈلمە وتكىزدى. مۇنىڭ ىشىندە اۋتونوميالى رايونعا 1173 ئىس، شىنجياڭ ئوندىرىس ـ قۇرىلىس بيئىتۇانىنا 222 ئىس وتكىزىلدى.

تانسترۇعا قاراعاندا، اۆتونوميالى رايون قابىلداعان 1173 ارىز ـ ارمان ئىسىنىڭ بارلىعى ئتارتىپ بويىنشا قاتىستى ايماق، وبلىس، قالالاردىڭ بىتىرۈلمەن تاپسىرىلعان. مۇنىڭ ىشىندە ئۇرىمجى قالاسنا 539 ئىس، سانجى وبلىسنا 120 ئىس، دلە وبلىسنا 99 ئىس، باينعولين وبلىسنا 97 ئىس، قۇمىل قالاسنا 77 ئىس، تارباعاتاي ايماعنا 50 ئىس، اقسۋ ايماعنا 40 ئىس، قاشقار ايماعنا 35 ئىس، التاي ايماعنا 27 ئىس، بۇراتالا وبلىسنا 27 ئىس، تۇرپان قالاسنا 25 ئىس، حوتان ايماعنا 12 ئىس، قارامايلى قالاسنا 10 ئىس، قىزىلسۋ قىرعىز اۆتونوميالى وبلىسنا 5 ئىس تاپسىرىلعان، اۆتونوميالى رايوندىق ارىز ـ ارمان مەكەمەسىنىڭ بىتىرۈلمەنە 10 ئىس وتكىزىلىپ بەرىلگەن. لاستانۇ تۇرلەرىنە ئبولىپ قاراعاندا، اۆتونوميالى رايون قابىلداعان 1173 ارىز ـ ارمان دسىنده اتموسفەراعا، توپىراققا، لاستانۇنا قاتىستى تۇرلەر ئبرشاما كوپ بولىپ، بۇلار قورشاعان ورتا ماسەلەلەرى جالپى سانىنىڭ جەكە ـ جەكە 28.9%دن، 19.4%دن، 15.2%دن يەلەگەن.

ساۋان قالاسى:

"شاعىن، بىتىراندى، بىلىققان، لاس" جايىندا تارتپەكە سالىپ، بۇقارانى ئدان ريزا ەتتى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلشىسى **ۋاڭ يايۇن**، ەركىتى ئتلشى **زىلە جاۋمەي** 4 ـ ايدىك 16 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. "قىستاقتىڭ ورتا تازالىعى جاقسارىپ، ساسىق يىستەر جوعالدى، جەل سوققاندا بارلىق جەردە ۇشپ جۇرەتىن سۇلياۋ تۇيىرشكەتەر دە كوزدەن عايىپ بولدى"، ـ دەدى 4 ـ ايدىك 14 ـ كۈنى رەتتەپ تۇزەتۇدەن كەيىنگى جينەۇگتاي سۇلياۋ ونىمدەر زاۋۇدىن كورگەن ساۋان قالاسى قورقىس قالاشعى نانگانچۇي قىستاعىنىڭ تۇرعىنى دۇ شينچىلىك قۇانا.

جاقىندا بۇقارا ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسىنا ارىز ـ ارمان ايتىپ، اشكەرەلەپ، "ساۋان قالاسى قورقىس قالاشعىنداعى جينەۇگتاي سۇلياۋ ونىمدەر زاۋۇدا ورتاعا نقپالىن باعالاۋ جانە تەكسەرىپ وتكىزىپ الۇ جۇرگىزىلگەن جاعدايدا جاسىرىن ئوندىرىس جۇرگىزىپ كەلەدى، تالاي جىلدان بەرى جەرگىلىكتى بۇقارا تالاي رەت قاتىستى تاراۋلارعا ماڭلىمدەسە دە ئبىر جاقتى ەتىلمەي، ماڭنداعى قورشاعان ورتانى لاستادى" دەگەن بولاتىن.

ساۋان قالاسى قورقىس قالاشعىنداعى جينەۇگتاي سۇلياۋ ونىمدەر زاۋۇدا قورقىس قالاشعىنىڭ نانگانچۇي قىستاعىنا ورنالاسقان، 95 مۋ اۋماقتى يەلەگەن، ئبىر قويما، 2 ئوندىرىس زاۋۇدا ئۇيى بار، نەگىزىنەن، سۇلياۋ تۇيىرشكە ماتەريالى، اۇدل شارۋاشىلىعىنا پايدالانىلاتىن سۇلياۋ جارعاق، تامشىلاتىپ سۇعارۋ تۇتىكشەسىن وندىرۇمەن جانە ساتۇمەن شۇعىلدانادى. 2018 ـ جىلى تيجارات كۇالىگەن ئبىتىرىپ، 2020 ـ جىلى 10 ـ ايدان باستاپ ئوندىرىس جۇرگىزگەن، باستان ـ ايان ورتاعا نقپالىن باعالاۋ راسمياتىن بىتىرمەگەن.

ۇعسۇعا قاراعاندا، 2021 ـ جىلى 11 ـ ايدا ـ اق ساۋان قالالىق ەكولوگيالىق ورتا تازالاۋ ناقتى ماسەلەگە ناقتى تالداۋ جاساۋعا تابانداى بولىپ، بۇقارانىڭ ارىز ـ ارمان ئسى مەن اشكەرەلەنگەن ماسەلەلەردى سالالار، تۇرلەر، جاعدايلار بويىنشا تۇجىرىمداپ، ماسەلەنىڭ تۇركىنىن انىقتاپ، ئتۇيىننىن ئدال تاۋىپ، قاتاڭ، جۇيەلى، ۇيلەسىمدى رەتتەۋ ـ تۇزەتۇ شارالارىن جاساپ، ئاربىر ارىز ـ ارمان ماسەلەسى بويىنشا رەتتەۋ ـ تۇزەتۇدىڭ بۇقارانىڭ جانە ۋاقىتتىڭ سىنىنان وتۇىنە شنايى كەپىلدىك ەتتى.

ۇعسۇعا قاراعاندا، قازىرگە دەيىن اۆتونوميالى رايون قابىلداعان 512 ارىز ـ ارمان ئسىنە بايلانىستى 107 ورىن رەتتەۋ ـ تۇزەتۇگە بۇيىرىلىپ، 27 ورىنعا دەلو تۇرعىزىلىپ جازا بەرىلىپ، ئبىر ئس دەلو تۇرعىزىلىپ تەكسەرىلىپ، 11 ادامدى شاقىرىپ اڭگىمەلەسىپ، 9 ادام جاۋاپقا تارتىلعان.

التاي قالاسى:

ارىز ـ ارمان ماسەلەلەرىن جەدەل ئبىر جاقتى ەتىپ، بۇقارانىڭ ئجتى قاداعالاعان ماسەلەلەرىنە بەلسەنە جاۋاپ قايتاردى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلشىسى **ۋاڭ يايۇن**، ەركىتى ئتلشى **گۇزال ابدىرەشيت** 4 ـ ايدىك 17 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. "شاعىن اۋماقتىڭ بەت ـ بەينەسى جاڭارىدى، ورتاسى جاقسارىدى، قازىر ەرەكشە جايلى تۇرمىس كەشىرىپ جاتىرمىز". 4 ـ ايدىك 10 ـ كۈنى التاي قالاسى شىجي جينچىلىك شاعىن اۋماعىنىڭ تۇرعىنداري جابال ورتالقتىك ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈنە القاۋ ايتتى.

تايا‌ۋدا بۇقارا ارىز ـ ارمان، اشكەرەلەۋ ارقىلى التاي قالاسى ىنتىماق جولىنداعى شىجي جينچىلىك شاعىن اۋماعىنىڭ باسقارۇسىز قالعانىن، ورتا تازالعىنىڭ ناشار ەكەنىن، شاعىن اۋماقتىڭ باتىس جاعى مەن سولتۇستىك جاعىنداعى قۇرىلىس الاڭىنىڭ شۇبلى مەن شاڭ ـ توپىراعى كۇشتى ەكەنىن ائسى ەتكەن.

شىجي جينچىلىك شاعىن اۋماعىنىڭ اۋدانى 5000 شارشى مەتر اينالاسىندا، تۇراقتى تۇرعىنى 200 وتباسىنان اسادى. التاي قالاسى بيىل ىنتىماق جولى مەن شاشۇ جولىنىڭ جوعارى جىلدامدىقتى جولعا تۇتاسۇ لەنياسىن جاڭادان سالعان، جالپى ۇزىندىعى 940 مەتر، 200 مەترلىك جولى وسى شاعىن اۋماقتىڭ ماڭىنان وتەدى، قوپارىلمىس تۇدىرماي ۇساقتاۋ ئتاسىلى قولدانىلعاندىقتان، جۇمىس الاڭىنان شققان شۇبل مەن شاڭ ـ توزاڭ كۇشتى بولعان.

التاي قالاسى ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى بىتىرۈگە وتكىزگەن ارىز ـ ارماندى قابىلداعانىنان كەيىن، قاتىستى تاراۋلاردى، مەكەمە ـ ورىندارىدى شىجي جينچىلىك شاعىن اۋماعىنا بارىپ، سول جەردىڭ وزىندە انىقتاۋعا دەرەۋ ۇيمداستىردى ئارى ارناۋلى ئماجلىس اشىپ، جەدەل ئبىر جاقتى ەتىپ، بۇقارا نازار اۋدارعان ماسەلەلەردى شەن مانىندە ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ قىزمەتەنىڭ ماڭىزدى كىرىسۋ ئتۇينى ەتتى.

"ئبىز ئبىر پارشا حات جازۇ جانە وتباسىلارعا بارىپ ۇگىتتەۋ ئتاسىلى ارقىلى وسى جولدى سالۇداعى ماقسات، ينجەنەريا جالپى جاعدايى، قۇرىلىس مەزگىلى، ئاۋا ئونمدى وڭاي، ۇلقىلقتاردى تولىق تاپ، ئالسز تۇستاردى كۇشەيتىپ، ناقتى رەتتەپ تۇزەتۇ ونمدىلگى ارقىلى حالىقتىڭ سەنىمنە يە بولىپ، بۇقارانى ئدان ريزا ەتەدى"، ـ دەدى ساۋان قالالىق حالىق پروكۇراتۇراسىنىڭ باس پروكۇرورى لي گوجين.

"ساۋان قالاسى ارىز ـ ارمان، اشكەرەلەۋ باقىلاۋ ـ تەكسەرۈدى، ئبەرتىلۇعان قۇزاۋدى ۇزدىكسىز كۇشەيتىپ، ماسەلەلەردىڭ ويداعىداي شەشىلۇىنە شنايى كەپىلدىك ەتەدى. سونىمەن بىرگە بىرەۋى ارقىلى وزگەسىن تۇسپالداپ، بايماندى، ۇزاق ئونمدى وڭاپ، ولقىلقتاردى تولىق تاپ، ئالسز تۇستاردى كۇشەيتىپ، ناقتى رەتتەپ تۇزەتۇ ونمدىلگى ارقىلى حالىقتىڭ سەنىمنە يە بولىپ، بۇقارانى ئدان ريزا ەتەدى"، ـ دەدى ساۋان قالالىق حالىق پروكۇراتۇراسىنىڭ باس پروكۇرورى لي گوجين.

ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى اۆتونوميالى رايونلىق بىتىرۈلمە وتكىزگەن 1 ـ توپتان 13 ـ توپقا دەيىنگى ارىز ـ ارمان بىستەرىنىڭ 325ى ئبىتىرىلدى

انار بۇلت / شىنجياڭ گازەتىنىڭ ئتلشىسى **ۋاڭ يايۇن** 4 ـ ايدىك 17 ـ كۈنى ۇرىمجىدەن حابارلايدى. اۆتونوميالى رايونلىق 2 ـ كەزەكتى ورتالقتىك ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋ ـ قۇزاۋ ـ تەكسەرۈدى قامتاماسىز ەتۇ بويىنشا سايكەستىرۇ، بايلانىس جاساۋ قىزمەت گرۇپپاسىنان ۇعسۇمىزشا، 4 ـ ايدىك 17 ـ كۈنىنە دەيىن ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى اۆتونوميالى رايونلىق بىتىرۈلمە وتكىزگەن 1 ـ توپتان 13 ـ توپقا دەيىنگى 512 ارىز ـ ارمان ئسىنىڭ ىشىندە (بيئىتۇان قاماتلمايدى) 325 ئىس بىتىرىلگەن، 180 ئىس كەزەڭدىك بىتىرىلگەن، 7 ئىس بىتىرىلمەگەن.

3 ـ ايدىك 25 ـ كۈنى ورتالىق ەكولوگيالىق ورتانى قورعاۋدى قۇزاۋ ـ تەكسەرۈ 5 ـ گرۇپپاسى رايونىمىزعا جايعاسقاننان بەرى، اۆتونوميالى رايوندىق ئار